CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Komunikat dyrektora CKE z 20 sierpnia 2026 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu zawodowego w roku szkolnym 2026/2027**
Egzamin:	**Egzamin zawodowy**
Formuła egzaminu	**Formuła 2019**[1]
Termin egzaminu:	Sesja 1. *2027 ZIMA* Sesja 2. *2027 LATO*
Data publikacji dokumentu:	20 sierpnia 2026 r.

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. poz. 991, z późn. zm.)

Na podstawie art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[2] **podaję** informację o szczegółowych sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania **egzaminu zawodowego – Formuła 2019** do potrzeb zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym zdających z niepełnosprawnościami, z niedostosowaniem społecznym oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

1. Dostosowanie formy egzaminu zawodowego polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dla ucznia, słuchacza lub absolwenta niewidomego albo słabowidzącego.
2. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu zawodowego polega odpowiednio na:
   a. zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym ucznia, słuchacza albo absolwenta
   b. zapewnieniu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych
   c. wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia zdającego i środków dydaktycznych
   d. przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie poszczególnych części egzaminu zawodowego
   e. zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu zawodowego specjalisty odpowiednio z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub absolwentem lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia ucznia lub absolwenta i środków dydaktycznych.
3. Możliwe sposoby dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu zawodowego dla poszczególnych grup zdających wskazane są w Tabeli 1.
4. Uczniowie, słuchacze, absolwenci uprawnieni do dostosowania:

Uczeń/słuchacz/absolwent		*Dostosowanie*		*Podstawa (dokument)*
		formy	*warunków*	
1.	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność	tak[3]	tak	orzeczenie[4]
2.	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym	nie	tak	orzeczenie
3.	posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	nie	tak	orzeczenie
4.	chory (w tym przewlekle) lub czasowo niesprawny	nie	tak	orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza
5.	posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się: z dysleksją, dysgrafią, dyskalkulią, dysortografią	nie	tak	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej [5], [6]

[2] Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.
[3] Dotyczy wyłącznie uczniów/słuchaczy/absolwentów niewidomych i słabowidzących.
[4] Orzeczenie wydane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 428).
[5] W przypadku uczniów/słuchaczy/absolwentów szkół w zakładach poprawczych, zakładach karnych lub aresztach śledczych opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się może wydać psycholog zatrudniony odpowiednio w zakładzie poprawczym, zakładzie karnym lub areszcie śledczym.
[6] Opinia o specyficznych trudnościach w uczeniu się wydana przez zespół opiniujący publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, albo niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym niepublicznej poradni specjalistycznej, spełniającej warunki, o których mowa w art. 127 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z poźn. zm.), tj. założonej zgodnie z art. 168 tej ustawy oraz zatrudniającej pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

6.	który w roku szkolnym 2026/2027 był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na: a. trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą b. zaburzenia komunikacji językowej c. sytuację kryzysową lub traumatyczną	nie	tak	pozytywna opinia rady pedagogicznej

5. Osoby, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, osoby spełniające warunki dopuszczenia do egzaminu eksternistycznego zawodowego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy, osoby, które ukończyły staż lub są uczestnikami stażu, o którym mowa w art. 114 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.), uprawnione do dostosowania:

Osoby		*Dostosowanie*		*Podstawa (dokument)*
		formy	*warunków*	
1.	niewidome, słabowidzące	tak	tak	zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji
2.	– niesłyszące, słabosłyszące – z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	nie	tak	zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji
3.	chory (w tym przewlekle) lub czasowo niesprawny	nie	tak	zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza

6. Zaświadczenie o stanie zdrowia, o którym mowa w pkt. 4.4. i 5.3., lub zaświadczenie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji, o którym mowa w pkt. 5.1. i 5.2., zdający dołącza do:
   - deklaracji – w przypadku ucznia/słuchacza/absolwenta, osoby, która ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy oraz osoby, która ukończyła staż, o którym mowa w art. 114 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.),
   - wniosku o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego zawodowego – w przypadku osoby przystępującej do egzaminu eksternistycznego zawodowego.

   W szczególnych przypadkach zaświadczenie może być przedłożone w terminie późniejszym, niezwłocznie po jego otrzymaniu.
7. Opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, o której mowa w pkt. 4.5., uczeń/słuchacz/absolwent składa dyrektorowi szkoły wraz z deklaracją przystąpienia do egzaminu.
8. Opinia rady pedagogicznej, o której mowa w pkt. 4.6., jest wydawana na wniosek:
   a. nauczyciela lub specjalisty wykonującego w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzących zajęcia z uczniem/słuchaczem w szkole, po uzyskaniu zgody rodziców/prawnych opiekunów albo pełnoletniego ucznia/słuchacza, lub
   b. rodziców/prawnych opiekunów albo pełnoletniego ucznia/słuchacza.
9. Dla uczniów/słuchaczy/absolwentów wymienionych w pkt. 4.2–4.6. oraz osób, o których mowa w pkt. 5.2–5.3, nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych.
10. Rada pedagogiczna, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu zawodowego, wskazanych w Tabeli 1., określa sposób lub sposoby dostosowania warunków lub formy przeprowadzania tego egzaminu dla danego ucznia/słuchacza/absolwenta.

11. Sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzenia egzaminu zawodowego do potrzeb i możliwości osób, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, osób, które spełniają warunki określone w przepisach w sprawie egzaminów eksternistycznych, lub osób, które ukończyły staż lub są uczestnikami stażu, o którym mowa w art. 114 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.), wskazuje dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej lub upoważniona przez niego osoba, wybierając spośród możliwych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu określonych w Tabeli 1.
12. Dostosowując warunki i formę przeprowadzania egzaminu, nie można wykroczyć poza sposoby wymienione w Tabeli 1., z zastrzeżeniem pkt. 13.
13. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych dyrektor szkoły, na wniosek rady pedagogicznej, może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z pisemnym wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie ucznia/słuchacza/absolwenta do egzaminu zawodowego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, nieujętych w niniejszym komunikacie. Uzgodnienia pomiędzy dyrektorem szkoły a dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej odbywają się w formie pisemnej nie później niż na 2 miesiące przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego, z uwzględnieniem terminu wykonania zadania, o którym mowa pkt 14.
14. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie ucznia/absolwenta/słuchacza lub jego rodziców (w przypadku, gdy uczeń/słuchacz jest niepełnoletni) o wskazanych przez radę pedagogiczną sposobie lub sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu zawodowego do jego potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych nie później niż na 3 miesiące przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego.
15. Rodzice niepełnoletniego ucznia lub pełnoletni uczeń/słuchacz/absolwent składają oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji, o której mowa w pkt.14.
16. Dyrektor szkoły, nie później niż na 2 miesiące przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego, przekazuje dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej z wykorzystaniem SIOEZ informację o uczniach, słuchaczach i absolwentach korzystających z dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu zawodowego. Jeżeli konieczność przyznania dostosowań, o których mowa powyżej, nastąpi po przekazaniu informacji, stosowne uzgodnienia muszą zostać przeprowadzone niezwłocznie po uzyskaniu przez dyrektora szkoły informacji o potrzebie takich dostosowań. Zamówienie arkusza dostosowanego i arkusza dla osoby wspomagającej w terminie krótszym niż 2 miesiące przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego wymaga pisemnego porozumienia z dyrektorem właściwej komisji egzaminacyjnej.
17. Osoba wspomagająca, specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności ani żadna inna osoba nie może wykonywać za zdającego zadań egzaminacyjnych, stosując się do zaleceń przekazywanych przez zdającego. Pomoc osoby wspomagającej może być przyznana wyłącznie w sytuacji, gdy niepełnosprawność zdającego uniemożliwia odczytanie i/lub zapisanie odpowiedzi i ogranicza się wyłącznie do odczytania treści zadań i/lub zapisania odpowiedzi zdającego.
18. Specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności może być obecny na egzaminie wyłącznie wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania prawidłowego kontaktu ze zdającym.
19. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu do niepełnosprawności zdającego nie może wykraczać poza warunki, w których odbywał naukę. Zdający w trakcie egzaminu korzystają ze sprzętu, którego używali w procesie dydaktycznym.
20. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej informuje na piśmie osobę, która ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy, osobę która ukończyła staż, o którym mowa w art. 114 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.), oraz osobę przystępującą do egzaminu eksternistycznego zawodowego, posiadające zaświadczenie o stanie zdrowia, a także przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego o sposobie lub sposobach dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu zawodowego nie później, niż na 2 miesiące przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego. Jeżeli konieczność dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu zawodowego wystąpiła po tym terminie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej niezwłocznie informuje tę osobę oraz przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego o sposobie lub sposobach dostosowania warunków przeprowadzania tego egzaminu.
21. Przystąpienie do egzaminu zawodowego w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia/słuchacza/absolwenta zapewnia przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

22. Egzamin zawodowy powinien odbywać się w oddzielnej sali, jeżeli zdający korzysta z co najmniej jednego z następujących dostosowań:
    a. korzystanie z urządzeń technicznych, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych
    b. korzystanie z płyty CD z dostosowanymi materiałami egzaminacyjnymi
    c. udział osoby wspomagającej w pisaniu albo pisaniu i czytaniu, a więc wyznaczonego członka zespołu nadzorującego część pisemną lub część praktyczną egzaminu lub wyznaczonego specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności
    d. korzystanie z pomocy specjalisty, np. psychologa, pedagoga, surdopedagoga, tłumacza języka migowego, oligofrenopedagoga, tyflopedagoga.

    Egzamin zawodowy powinien odbywać się w również w oddzielnej sali, jeżeli dotyczy osób z niedostosowaniem społecznym lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz w przypadku uczniów, słuchaczy i absolwentów wymagających w czasie egzaminu pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego lub aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia.

    Egzamin dla zdających korzystających z komputera jako sposobu dostosowania warunków jest przeprowadzany zgodnie z instrukcją stanowiącą rozdział 5.9. *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu zawodowego, obowiązującej w danym roku szkolnym.*
23. Gdy do przystąpienia do egzaminu zawodowego w oddzielnej sali uprawnionych jest więcej niż jeden zdający, którym przysługują różne sposoby dostosowania, możliwe jest przeprowadzenie egzaminu dla wszystkich tych zdających w jednej sali, pod warunkiem, że przebieg egzaminu nie będzie zakłócony dla żadnego z tych zdających.
24. Jeżeli zdający korzysta z pomocy osoby wspomagającej w pisaniu albo w pisaniu i czytaniu (wyznaczonego członka zespołu nadzorującego lub specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności), przebieg egzaminu zawodowego musi być rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zapis dźwiękowy stanowi integralną część arkusza egzaminacyjnego/materiałów egzaminacyjnych. Egzamin dla zdających korzystających z pomocy osoby wspomagającej jest przeprowadzany zgodnie z instrukcją stanowiącą rozdział 5.10. *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu zawodowego obowiązującej w danym roku szkolnym.*
25. Specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym nie może wchodzić w skład zespołu nadzorującego część pisemną lub część praktyczną egzaminu.
26. W przypadku ucznia/absolwenta/słuchacza posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawności sprzężone[7] istnieje możliwość skorzystania z dostosowań przewidzianych dla poszczególnych rodzajów niepełnosprawności. Dostosowanie takie wymaga pisemnego porozumienia z dyrektorem właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.
27. W szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia lub niepełnosprawności zdającego, na wniosek zdającego oraz za zgodą dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej, egzamin zawodowy może być przeprowadzony w miejscu innym niż szkoła, placówka, centrum, u pracodawcy lub w podmiocie prowadzącym kwalifikacyjny kurs zawodowy. Pisemny wniosek należy złożyć do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej nie później niż na miesiąc przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego. W uzasadnionych przypadkach wniosek może być złożony w terminie późniejszym.
28. Zdający, który jest chory, w czasie trwania egzaminu zawodowego może korzystać ze sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.

[7] Niepełnosprawność sprzężona dotyczy sytuacji, gdy u zdającego niesłyszącego, słabosłyszącego, niewidomego, słabowidzącego, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, występuje co najmniej jeszcze jedna z wymienionych niepełnosprawności.

Tabela 1. Sposoby dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu zawodowego w roku szkolnym 2026/2027

Tabela 1.1		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **niesłyszący**, zdający **słabosłyszący** **(dostosowanie w SIOEZ – grupa I.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2a. Zapewnienie obecności specjalisty – surdopedagoga. **ALBO** 2b. Zapewnienie obecności specjalisty – tłumacza języka migowego. 2a. oraz 2b. możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2a. Zapewnienie obecności specjalisty – surdopedagoga. **ALBO** 2b. Zapewnienie obecności specjalisty – tłumacza języka migowego. 2a. oraz 2b. możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.

Tabela 1.2		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **niewidomi** **(dostosowanie w SIOEZ – grupa II.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1a. Arkusz dostosowany w piśmie Braille'a wraz z czarnodrukiem. Przyznanie tej formy arkusza oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu o 40 minut. **ALBO** 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego – treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B).	1a. Arkusz dostosowany w piśmie Braille'a wraz z czarnodrukiem. Przyznanie tej formy arkusza oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu o 50% czasu przeznaczonego na rozwiązanie zadań z arkusza egzaminacyjnego standardowego. **ALBO** 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego – treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B).

ALBO	**ALBO**
1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). Przyznanie dostosowania 1b. oraz 1c. możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera.	1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). Przyznanie dostosowania 1b. oraz 1c możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera.
ALBO	**ALBO**
1d. Arkusz dostosowany wydrukowany z kartą odpowiedzi i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Osoba wspomagająca korzysta z dostosowanego wydrukowanego arkusza zdającego.	1d. Arkusz dostosowany i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje rozwiązania zdającego. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko w przypadku zdającego, który nie posługuje się pismem Braille'a, oraz w przypadku braku możliwości wykorzystania arkuszy w formie określonej w pkt 1b. lub 1c.
ALBO	
1e. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść zadań arkusza dostosowanego z ekranu komputera na stanowisku zdającego i zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Dostosowanie 1d. lub 1e. możliwe tylko w przypadku zdającego, który nie posługuje się pismem Braille'a, oraz w przypadku braku możliwości wykorzystania arkuszy w formie określonej w pkt 1b. lub 1c. Przyznanie dostosowania 1d. lub 1e. oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie sposobu dostosowania 1b. lub 1c lub 1d. lub 1e. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	Przyznanie dostosowania 1d. oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie sposobu dostosowania 1b. lub 1c lub 1d. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.
2. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.	2. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.
3a. Korzystanie z maszyny do pisania pismem Braille'a.	3a. Korzystanie z maszyny do pisania pismem Braille'a.

ALBO 3b. Korzystanie z komputera ze specjalistycznym oprogramowaniem, z którego zdający korzysta na co dzień. 4. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	**ALBO** 3b. Korzystanie z komputera ze specjalistycznym oprogramowaniem, z którego zdający korzysta na co dzień. 4. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.

Tabela 1.3		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **słabowidzący (dostosowanie w SIOEZ – grupa III.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
Zdający może wykorzystać funkcje komputera do powiększania wielkości treści zadań w arkuszu standardowym (tekstu, rysunków, obrazów). 1a. Arkusz dostosowany wydrukowany zapisany czcionką Arial 16 pkt z kartą odpowiedzi. Możliwe tylko w przypadku zdającego, który ze względu na wadę wzroku nie może skorzystać z komputera, lub z innej, wskazanej w Tabeli formy arkusza dostosowanego. **ALBO** 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego – treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). **ALBO** 1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). **ALBO** 1d. Arkusz dostosowany wydrukowany z kartą odpowiedzi i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Przyznanie dostosowania 1d. oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej.	1a. Arkusz dostosowany zapisany czcionką Arial 16 pkt. **ALBO** 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego – treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). **ALBO** 1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). **ALBO** 1d. Arkusz dostosowany i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje rozwiązania zdającego. Możliwe tylko w przypadku braku możliwości wykorzystania arkuszy w formie określonej w pkt 1b. lub 1c. Przyznanie dostosowania 1d. oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali.

ALBO 1e. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść zadań z ekranu komputera na stanowisku zdającego i zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Dostosowanie 1d. lub 1e. możliwe tylko w przypadku braku możliwości wykorzystania arkuszy w formie określonej w pkt 1b. lub 1c. Przyznanie dostosowania 1d. lub 1e. oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie sposobu dostosowania 1a. lub 1b. lub 1c. lub 1d. lub 1e. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 3. Korzystanie z przyborów optycznych, którymi zdający posługuje się na co dzień. 4. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane do dysfunkcji. 5. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.	Przyznanie sposobu dostosowania 1a. lub 1b. lub 1c lub 1d. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 3. Korzystanie z przyborów optycznych, którymi zdający posługuje się na co dzień. 4. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane do dysfunkcji. 5. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.

Tabela 1.4	*Uprawnieni do dostosowania*	Zdający **z niepełnosprawnością ruchową**[1] Zdający **z czasową niesprawnością rąk**[2] **(dostosowanie w SIOEZ – grupa IV.)**
	Podstawa uprawnienia	[1] Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji. [2] Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego oraz środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego oraz środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień (np. z komputera).

3. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali oraz przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	3. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje rozwiązania zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.

Tabela 1.5		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **z afazją** **(dostosowanie w SIOEZ – grupa V.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść zadań z ekranu komputera na stanowisku zdającego i zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali oraz przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności, np. logopedy. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje rozwiązania zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności, np. logopedy. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych. .

Tabela 1.6	*Uprawnieni do dostosowania*	Zdający z niepełnosprawnością intelektualną **w stopniu lekkim (dostosowanie w SIOEZ – grupa VI.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna** - możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień (np. z komputera). 3. Zapewnienie obecności oligofrenopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem oraz pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych. 4a. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. 4b. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść zadań z ekranu komputera na stanowisku zdającego i zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i pisanie. W przypadku pkt. 4a i 4b obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 3, 4a i 4b wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień (np. z komputera). 3. Zapewnienie obecności oligofrenopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem oraz pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych. 4. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego lub odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 3 i 4 wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą.

Tabela 1.7		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (dostosowanie w SIOEZ – grupa VII.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych. 4. Zapisywanie rezultatów w postaci dokumentacji z wykonania zadania lub zadań na komputerze. Możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej lub gdy zdający posługuje się alternatywnymi wspomagającymi metodami komunikacji.

Tabela 1.8		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **chorzy (w tym przewlekle)** lub **czasowo niesprawni (dostosowanie w SIOEZ – grupa VIII. lub IX.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków. 4a. Arkusz dostosowany wydrukowany z kartą odpowiedzi i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i/lub pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków. 4a. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje rozwiązania zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy choroba utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i/lub pisanie.

ALBO 4b. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Możliwe tylko wtedy, gdy choroba utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. ALBO 4c. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść zadań z ekranu komputera na stanowisku zdającego i zapisuje odpowiedzi zdającego w SIOEZ. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i/lub pisanie. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 4a, 4b, 4c wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Przyznanie sposobu dostosowania, o którym mowa w pkt. 4a, 4b i 4c oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali oraz przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	**ALBO** 4b. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje rozwiązania zdającego. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 4a i 4b wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko wtedy, gdy choroba utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania, o którym mowa w 4a i 4b, oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie sposobu dostosowania 4a. lub 4b. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.
Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę. *W przypadku zdającego korzystającego z aplikacji służącej do monitorowania stanu zdrowia będącej na wyposażeniu urządzenia telekomunikacyjnego, np. w przypadku zdającego ze stwierdzoną cukrzycą korzystającego z pompy insulinowej, dopuszcza się możliwość wniesienia takiego urządzenia do sali egzaminacyjnej i korzystania z niego w tej sali. W takim przypadku zdający może przystąpić do egzaminu w odrębnej sali – wskazane w przypadku uczniów, słuchaczy i absolwentów wymagających w czasie egzaminu pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego lub aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia, albo – jeżeli przystępuje do egzaminu w sali z innymi zdającymi – zdający nie losuje numeru stanowiska, przy którym pracuje podczas egzaminu; przewodniczący zespołu nadzorującego wskazuje stolik możliwie najbliżej stanowiska zespołu nadzorującego. Przed wejściem na salę egzaminacyjną zdający przekazuje urządzenie telekomunikacyjne przewodniczącemu zespołu nadzorującego, który upewnia się, że sygnały przychodzące są wyłączone i umieszcza to urządzenie na stole, przy którym pracuje ZN. Zdający sygnalizuje konieczność skorzystania z urządzenia przez podniesienie ręki.*	

Tabela 1.9		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający ze **specyficznymi trudnościami w uczeniu się:** z dysleksją, dysgrafią, dyskalkulią, dysortografią **(dostosowanie w SIOEZ – grupa X.)**
	Podstawa uprawnienia	Opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Zapisywanie rezultatów w postaci dokumentacji z wykonania zadania lub zadań na komputerze. Możliwe tylko w sytuacji, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej.

Tabela 1.10		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **z niedostosowaniem społecznym lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym (dostosowanie w SIOEZ – grupa XI.)**
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3a. Zapewnienie obecności specjalisty – pedagoga resocjalizacji. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym. **ALBO** 3b. Zapewnienie obecności specjalisty – socjoterapeuty. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3a. Zapewnienie obecności specjalisty – pedagoga resocjalizacji. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym. **ALBO** 3b. Zapewnienie obecności specjalisty – socjoterapeuty. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.

Tabela 1.11		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający, którzy znaleźli się **w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej (dostosowanie w SIOEZ – grupa XII.)**
	Podstawa uprawnienia	Pozytywna opinia rady pedagogicznej

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Zapewnienie obecności specjalisty, np. psychologa. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Zapewnienie obecności specjalisty, np. psychologa. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.

Tabela 1.12		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający, którzy mają **trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą (dostosowanie w SIOEZ – grupa XIII.)**
	Podstawa Uprawnienia	Pozytywna opinia rady pedagogicznej

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.

Tabela 1.13		
	Uprawnieni do dostosowania	Zdający **z zaburzeniami komunikacji językowej (dostosowanie w SIOEZ – grupa XIV.)**
	Podstawa Uprawnienia	Pozytywna opinia rady pedagogicznej lub opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej

Część pisemna - możliwe dostosowania	**Część praktyczna -** możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.

dr hab. Robert Zakrzewski
Dyrektor